

Zadanie 1

Do podanych definicji przyporządkuj określenia, których używa się do scharakteryzowania tendencji panujących w kulturze polskiej końca XIX w.

Nazwa, która mówi o całkowitym zerwaniu z tradycją i poszukiwaniu przez artystów oryginalnych środków wyrazu.	modernizm
Sformułowanie wyrażające powszechne poczucie schyłku kultury i kryzysu cywilizacji.	fin de siècle
Termin spopularyzowany przez Artura Górskiego w cyklu artykułów pod tym samym tytułem.	Młoda Polska
Określenie, które akcentuje podobieństwo epoki do okresu historycznoliterackiego, w którym dominował irracjonalizm i indywidualizm.	neoromantyzm

Zadanie 2

Przyporządkuj właściwe poglądy wymienionym filozofom.

Należy badać jedynie to, o czym można uzyskać wiedzę pewną i ścisłą.

Dzieje świata są procesem realizowania się rozumnej idei.

Fanatyzm jest złem, bo prowadzi do nienawiści i bywa przyczyną społecznego zamętu.

Są dwa źródła doświadczenia: świat zewnętrzny oraz umysł.

Arthur Schopenhauer	Fryderyk Nietzsche
Wola nigdy nie może być zaspokojona, a to prowadzi do cierpienia.	Tradycyjna moralność (moralność niewolników) ogranicza życie.
U podstaw całej rzeczywistości leży wola: irracjonalny, ślepy popęd.	Ideałem jest nadczłowiek – jednostka kierowana wolą mocy.
Ból istnienia można złagodzić przez wyzbycie się pragnień (nirwana), współczucie dla innych cierpiących lub kontemplację piękna w sztuce.	Ludzkość musi odrzucić chrześcijaństwo, które hamuje jej rozwój.

Zadanie 3

Przyporządkuj obrazom ich twórców i tytuły.

Teodor Axentowicz

Kolomyjka

Autor: Claude Monet
Tytuł: Impresja, wschód słońca

Autor: Jacek Malczewski
Tytuł: Melancholia

Autor: Edvard Munch
Tytuł: Krzyk

Zadanie 4

Przyporządkuj wymienionych artystów do nurtów, w których tworzyli.

Charles Baudelaire	☒	naturalizm
Edvard Munch	☒	ekspresjonizm
Gustav Klimt	☒	impresjonizm
Auguste Renoir	☒	symbolizm
	☒	secesja

Zadanie 5

Nazwij style literackie dominujące w zamieszczonych fragmentach utworów.

<p>Oto gwiazdę, co spada, lećmy chwycić w ramiona, lećmy, lećmy ją żegnać, zanim spadnie i skona, puchem mlecza się bawmy i cmy błoną przeźroczą, i sów pierzem puszystym, co w powietrzu krąg toczą</p> <p>Kazimierz Przerwa-Tetmajer <i>Melodia mgieł nocnych</i></p>	impresjonizm
<p>O duszo, pełna miłości, a którą nieustannie szarpią niepokoje! Pańskiego gniewu zwałił się już dzień! Trombita Sądu nad tobą rozbrzmiewa piorunną mocą archanielskich tchnień w Pańskiego gniewu nieskorczony dzień...</p> <p>Jan Kasprówicz <i>Dies irae</i></p>	ekspresjonizm
<p>W skrytych załomach, w cichym schronie, Między graniami w słońcu plonie, Zatopion w szum, krzak dzikiej róży...</p> <p>Do ścian się tuli, jakby we śnie, A obok limbę toczą pleśnie, Limbę, zwałoną tchnieniem burzy.</p> <p>Jan Kasprówicz <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i></p>	symbolizm
<p>Z wąskiej szyi między Ciepłą i placem wydzielał się fetor jak z cmentarza. Po dawnemu roilo się tam mrowisko żydowskie. Jak dawniej siedziała na trotuarze stara, schorzała Żydówka sprzedająca gotowany bób, fasolę, groch i ziarna dyni. Tu i ówdzie włóczyli się roznosiciele wody sodowej z naczyniami u boku i szklankami w rękach. Sam widok takiej szklanki oblepionej zaschłym syropem, którą brudny nędzarz trzyma w ręce, mógł wywołać torsje.</p> <p>Stefan Żeromski <i>Ludzie bezdomni</i></p>	naturalizm

Zadanie 6

Przeczytaj zacytowany fragment utworu, a następnie uzupełnij zdania.

Wzgarda?... Lecz tylko głupiec gardzi tym ciężarem,
którego wziąć na słabe nie zdola ramiona.
Rozpacz?... Więc za przykładem trzeba iść skorpiono,
co się zabija, kiedy otoczą go żarem?

Zacytowany fragment pochodzi z wiersza zatytułowanego **Koniec wieku XIX**. Autorem utworu jest **Kazimierz Przerwa-Tetmajer**. Wypowiedź została
zaadresowana do człowieka, który przyjmuje postawę **dekadenta**.

Zadanie 7

Dopisz osoby dramatu, które ukazują się podanym bohaterom Wesela.

Bohater	Osoba dramatu
Isia	Chochol
Marysia	Widmo
Dziennikarz	Stańczyk
Pan Młody	Hetman
Poeta	Rycerz
Dziad	Upiór
Gospodarz	Wernyhora

Zadanie 8

Przygotuj dla każdego fragmentu *Chłopów* występującego w nim narratora (według typologii Kazimierza Wyki) oraz właściwą charakterystykę.

Cytat	Narrator	Charakterystyka narratora
<p>...Rzędy kobiet czerwienily się na kopaniskach... rozlegał się gruchot zsypywanych do wozów kartofli... miejscami orano jeszcze pod siew... stada krów stokatych pasły się na ugorach... długie, popielate zagony rdzawiły się młodą szczotką zbóż wschodzących... to gęsi niby płaty śniegów bielily się na wytartych, zrudziałych łąkach... krowa gądzie zaryczała... ogniska się paliły i długie, niebieskie warkocze dymów ciągnęły się nad zagonami...</p>	„młodopolski stylizator”	Narrator wrażliwy na urodę świata. Jego wypowiedzi są wyrafinowane, przypominają lirykę ze względu na użycie środków poetyckich. Opisy przyrody zawierają elementy charakterystyczne dla epoki, np. obrazowanie impresjonistyczne.
<p>A stara, że to już jego nie stało, wsiadła na Jagnę i hojże jazgotać, a wypominać wszystko, co miała na wątpliach... Jaguś siedział cicho, aż zmartwiła ze strachu, ale kiedy słowa matki dojeły ją do żywego... przecknęła, schowała głowę w pierzynę i buchnęła płaczem i wyrzekaniami... rozżalona była srodze... bo przecież nic temu niewinna... nie zwoływała go do chałupy... sam przyszedł... a na zwieszę, co matka wypominają... to... spotkał ją przy przelazie... mogła się to wyrwać takim smokowi?...</p>	„wsiowy gaduła”	Narrator angażujący się w opisywane wydarzenia. Ma ograniczoną wiedzę na temat rzeczywistości. Posługuje się głównie gwarą.
<p>Zebrała drżącymi rękami torby i kijaszek z jeżem na końcu, przeżegnała się i poszła szeroką, wyboistą drogą ku lasom; raz w raz tylko odwracała się ku wsi, ku polom, na których kopano kartofle; i na te dymy pastusich ognisk, co się snuły nisko nad ścierniskami – poglądała żałośnie, aż i zniknęła za przydrożnymi krzami. A ksiądz usiadł z powrotem na kółkach od pluga, zażył tabaki i rozłożył brewiarz, ale oczy ześlizgiwały mu się z czerwonych liter i leciały po ogromnych, w jesiennej zadumie pogrążonych ziemiach, to po bladym niebie błędziły lub zatrzymywały się na parobku, pochylonym nad plugiem.</p>	„realistyczny obserwator”	Narrator opisujący wydarzenia. Zachowuje dystans do świata przedstawionego. Posługuje się z reguły językiem literackim, choć zdarza mu się wtrącić wyrażenia gwarowe.

Zadanie 9

Ludzie bezdomni Stefana Żeromskiego to typowa powieść młodopolska, ponieważ

- ukazuje kompromitację pozytywistycznej wiary w nieustanny, napawający optymizmem rozwój społeczeństw.
- występuje w niej bohater buntujący się przeciwko całemu światu.
- współlistnieją w niej główne prądy epoki: realizm, symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm i naturalizm.
- zawiera panoramę ówczesnego społeczeństwa.

Zadanie 10

Oznacz, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe.

	PRAWDA	FALSZ
<i>W Jądrze ciemności</i> czas narracji jest tożsamy z czasem akcji.	☐	☒
<i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada demaskuje prawdziwe oblicze „misji cywilizacyjnej” Europejczyków na terenie Afryki.	☒	☐
Podróż, którą odbywa kapitan Marlow, może być interpretowana jako wędrówka w głąb siebie.	☒	☐
Kurtz, poszukiwany przez Marlowa, jest oszalałym plantatorem, który stał się tyranem dla rdzennych mieszkańców Czarnego Lądu.	☐	☒
Ostatnie słowa Kurtza brzmiały: „Wytępić te bestie”.	☐	☒